MEDIJI O ZDRAVSTVU

sreda, 24. april 2019.godine

RTS- Vakcinacija nije samo lična, već i kolektivna odgovornost

B92- Privremeno povlačenje nekih antibiotika sa tržišta

RTV- I bolnica u Senti dobila CT aparat

VEČERNJE NOVOSTI- Operacije bez reza u 30 bolnica

VEČERNJE NOVOSTI- Onkologija u Zrenjaninu: I muškarci sa rakom dojke

DNEVNIK- Donacija od 50.000 evra za Dečiju kliniku KC Niš

TELEGRAF- Aplikacija "Izabrani doktor" više ne radi: Zakazivanje kod ovih lekara sada je moguće samo preko šaltera

TELEGRAF- Lekari u Novom Pazaru devojci iz stomaka izvadili tumor od 5 kilograma: Moći će normalno da živi, ostane trudna i da rađa

DANAS- Evropa suočena sa epidemijama malih boginja, rubele, zaušaka

N1- Pokloni lekarima u novom Zakonu - borba protiv mita ili legalizacija korupcije

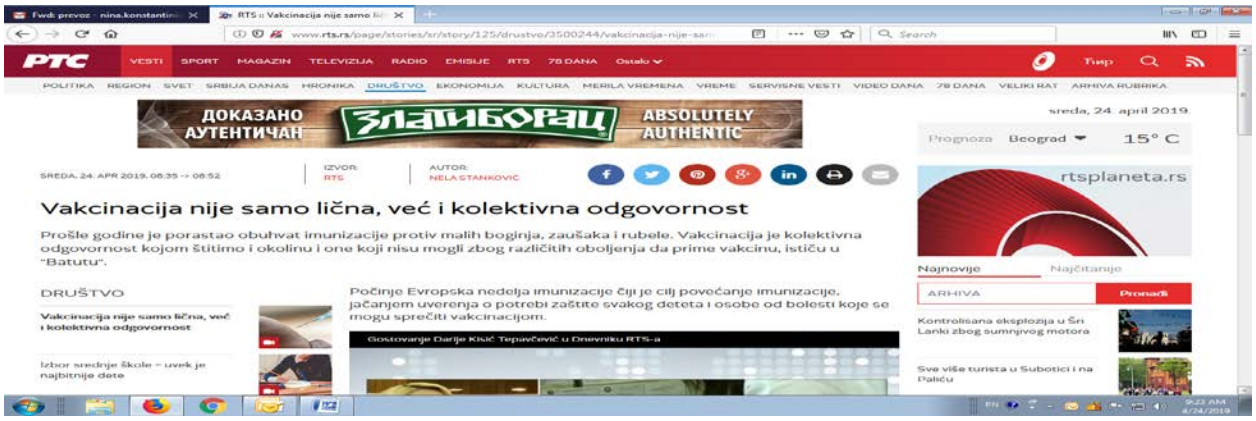

Vakcinacija nije samo lična, već i kolektivna odgovornost

Prošle godine je porastao obuhvat imunizacije protiv malih boginja, zaušaka i rubele. Vakcinacija je kolektivna odgovornost kojom štitimo i okolinu i one koji nisu mogli zbog različitih oboljenja da prime vakcinu, ističu u "Batutu".

Počinje Evropska nedelja imunizacije čiji je cilj povećanje imunizacije, jačanjem uverenja o potrebi zaštite svakog deteta i osobe od bolesti koje se mogu sprečiti vakcinacijom.

Imunizacijom se sprečavaju komplikacije i smrtni ishodi od bolesti među kojima su dečja paraliza, difterija, tetanus, veliki kašalj, hepatitis B, morbile, zauške, rubeole, neke vrste zapaljenja pluća i rak grlića materice.

Darija Kisić Tepavčević sa Instituta za javno zdravlje "Batut" ukazuje da su u prethodnom periodu postignuti odlični rezultati.

"Prošle godine je značajno porastao obuhvat imunizacije protiv malih boginja, zaušaka i rubele. Obuhvat imunizacije u drugoj godini života iznosi 93,4 odsto, čime se približavamo onim zaštitnim 95 odsto, koje će nas štititi od ovih oboljenja. U Beogradu i Nišu gde je bio najniži obuhvat sad je preko 95 odsto", navela je Kisić Tepavčevićeva.

Ukazuje da je vakcinacija kolektivna odgovornost i da njome štitimo i okolinu i one koji nisu mogli zbog različitih oboljenja da prime vakcinu.

"Treba da se ponašamo odgovorno, zaštitimo sebe i porodicu kako bismo postigli visok stepen imuniteta populacije koji bi nas u narednom periodu štitio od bolesti koje mogu da se spreče vakcinacijom", istakla je Kisić Tepavčevićeva.

Nedelja imunizacije je godišnji događaj čiji je cilj da se što više ljudi osvesti i uputi na to koliko je važno da zaštitimo decu od bolesti koje se mogu sprečiti vakcinacijom. Ova četrnaesta nedelja imunizacije obeležava se u svim regionima Svetske zdravstvene organizacije, tako i u Srbiji.

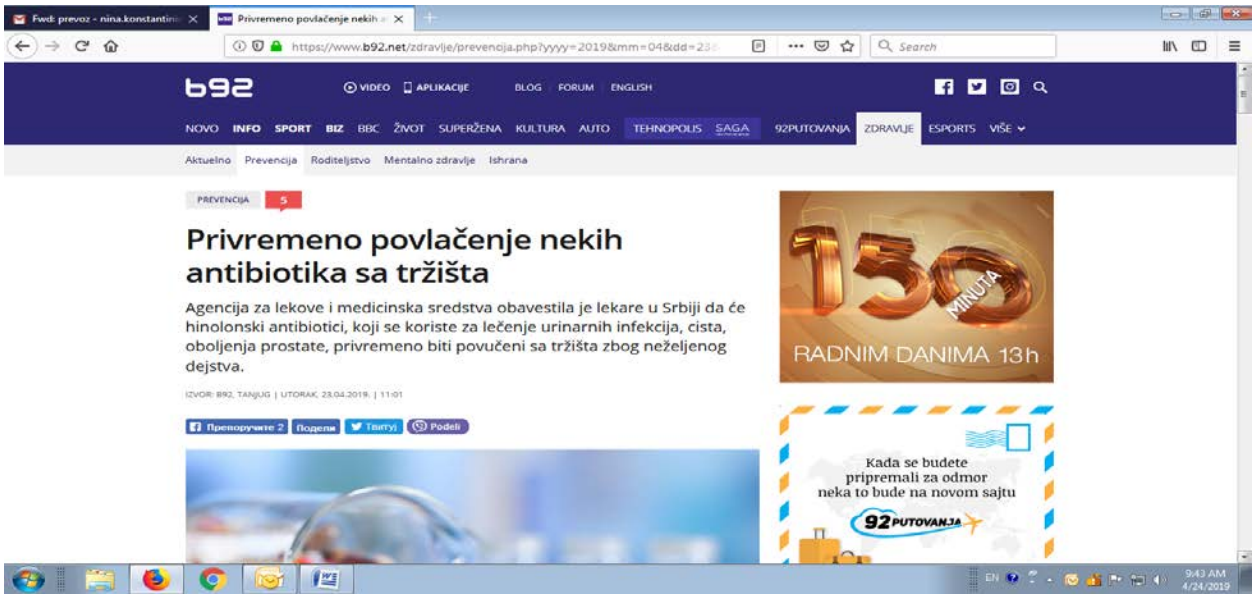

Privremeno povlačenje nekih antibiotika sa tržišta

Agencija za lekove i medicinska sredstva obavestila je lekare u Srbiji da će hinolonski antibiotici, koji se koriste za lečenje urinarnih infekcija, cista, oboljenja prostate, privremeno biti povučeni sa tržišta zbog neželjenog dejstva.

U pismu zdravstvenim radnicima još se sugeriše da se fluorohinolonski antibiotici izdaju oprezno.

Predstavnik Agencije za lekove Pavle Zelić kaže za Tanjug da je iz Evropske agencije za lekove došla preporuka da se fluorohinolonski antibiotici izdaju oprezno, a da se za hinolonske antibiotike privremeno suspenduje dozvola i povuku sa tržišta.

"Hinolonski antiobiotici biće privremeno povučeni i neće se nalaziti u prometu dok ne prikupimo dovoljno informacija da možemo da donesemo konačnu odluku. To nije ukidanje i konačna zabrana, već suspenzija na određen vremenski period", pojasnio je Zelić.

Kako kaže, reč je o antibioticima širok spektra, a savetuje da pacijenti koji ih koriste ne treba naprasno da prekinu terapiju bez konsultacije sa svojim lekarom. U Srbiji, naglašava, skoro da nije bilo neželjenih reakcija na te lekove.

"Ovo je jedna mera opreza i regulatorna mera koju Agencija sprovodi da bi dodatno zaštitila pacijente u našoj zemlji", istakao je on i dodao da su u pitanju antibiotici koji imaju zamenu te da pacijenti neće ostati bez terapije.

Dok se ne prikupe dodatne informacije hinološki antibiotici se neće nalaziti u prometu u Srbiji i neće se izdavati na recept. Prof. dr Aleksandar Vuksanović iz Urološke Klinike KCS ukazao je da su fluorohinolonski i hinolonski antibiotici rezervni antibiotici, koji bi trebali da se čuvaju samo za one infekcije gde drugi antibiotici ne mogu da pomognu.

"Lekari opšte prakse često su te antibiotike davali kao prvu terapijsku liniju kod infekcija gde ne postoje indikacije za to", istakao je Vuksanović za Tanjug.

Opravdano je, naglašava, te antibiotike propisivati kod urogenitalnih infekcija, pre svega kod infekcija prostate, i da u tim situacijama ljudi ne treba da se plaše, jer tu nema preteranog rizika.

"Opreznost je potrebna, ali ne bi bilo dobro da ljudi shvate da su to sada opasni lekovi koje ne treba nikada uzimati. Treba slušati savet lekara, a postoje stanja u kojima su oni prva terapijska linija i tako treba i da ostane", naglasio je on.

Upitan da li postoji zamena za hinolonske antibiotikle koji se privremeno povlače, Vuksanović je rekao da postoje lekovi koji su čak bolja terapijska opcija od njih, a ne spadaju u grupu rezervnih antibiotika i ne dovode do stvaranja multirezistentnih sojeva bakterija.

"Imamo antibiotike koji su prema svim vodičima - srpskog, evropsklog i američkog udruženja urologa, bolja terapijska opcija. Daju se jednokratno, imaju veću efikasnost, a manje je neženjenih efekata i ne doprinose stvaranju miltirezistentnih sojeva", pojasnio je Vuksanović.

Kada se radi o neracionalnoj upotrebi antibiotika danas, on kaže da "atomsku bombu za infekcije ne treba davati tamo gde se može delovati mnogo slabijim oružjem", jer se na taj način uništava i ono što ne treba da se uništi.

I bolnica u Senti dobila CT aparat

SENTA - U Autonomnoj pokrajini Vojvodini sve opšte bolnice opremljene su novim CT aparatima. S obzirom na to da je prosek starosti zatečenih CT aparata bio oko 15 godina i da više nisu mogli da podmire potrebe precizne dijagnostike, Pokrajinska vlada ispunila je dato obećanje da sve bolnice imaju funkcionalne CT aparate.

Posle Sremske Mitrovice, Sombora, Subotice, Kikinde, Vršca i Vrbasa, i opšta bolnica u Senti dobila je novi CT aparat.

Prilikom posete opštoj bolnici u Senti predsednika Skupštine AP Vojvodine Ištvana Pastora i pokrajinskog sekretara za zdravstvo Zorana Gojkovića, resorni sekretar izjavio je da će s novim CT aparatom u potpunosti nestati liste čekanja dijagnostičkih procedura za 100 hiljada građana Severnobanatskog okruga, koji gravitiraju ovoj bolnici.

Pokrajinska vlada je u poslednje dve i po godine u opštu bolnicu u Senti uložila oko 110 miliona dinara, čime su obnovljeni skoro svi dijagnostički aparati, kao i veliki broj medicinskih i nemedicinskih uređaja za svakodnevni rad zdravstvenih radnika.

Pastor je istakao da je senćanska bolnica godinama bila devastirana, ali da se poslednje dve - tri godine sistematično rešavaju problemi. Nabavkom novog CT aparata, kako je rekao Pastor, pacijentima se obezbeđuje kvalitetna zdravstvena zaštita, kakva postoji i u drugim delovima Vojvodine. On je dodao da ova zdravstvena ustanova time ulazi u 21. Vek.

U opštoj bolnici u Senti u toku je izrada projektno tehničke dokumentacije za kompletnu građevinsku rekonstrukciju ove ustanove, čiji su objekti izgrađeni sredinom prošlog veka.

вечерње
НОВОСТИ

Operacije bez reza u 30 bolnica

Još osam aparata za laparoskopsko uklanjanje karcinoma debelog creva. Nabavka nove savremene opreme rasteretiće kliničke centre

MINISTARSTVO zdravlja raspisaće do kraja nedelje javnu nabavku osam tzv. laparoskopskih stubova za centre za laparoskopsku hirurgiju karcinoma debelog creva, kojom se izbegava veliki rez i dug oporavak. Uz 27 postojećih, od kojih desetak može samostalno da primenjuje ovu vrstu kolorektalne hirurgije, prvi sledeći novi formiraće se u KBC "Dr Dragiša Mišović". U tu bolnicu danas u radnu posetu dolazi profesor dr Amdžad Parvajiz, engleski hirurg, koordinator Nacionalnog programa za edukaciju iz oblasti kolorektalne laparoskopske hirurgije u Srbiji. Time počinje obuka hirurga iz "Mišovića".

Doktor Miljan Ćeranić, iz Kliničkog centra Srbije, glavni mentor na programu, kaže za "Novosti" da su novi laparoskopski stubovi namenjeni za centre u Požarevcu, Jagodini, Kruševcu, Kragujevcu, Leskovcu, Novom Pazaru, Loznici i Valjevu.

- Oni već rade laparoskopsku hirurgiju karcinoma debelog creva, ali su na različitom stepenu razvoja i imaju staru opremu - kaže dr Ćeranić. - Princip je da se ne kupuju laparoskopski stubovi i prateća oprema dok se hirurzi ne obuče. U timu je sedam edukatora: iz KCS, KC "Vojvodine", KBC "Bežanijska kosa" i "Zvezdara", VMA i bolnice u Pančevu i Valjevu. Idemo po centrima u unutrašnjosti, što daje mnogo bolje rezultate nego kada doktori dolaze na edukaciju, recimo, u Beograd. Potrebno je do godinu i po da se opšti hirurg obuči za ovakve intervencije, a dosad ih je 40 uključeno u program.

Među 45 opštih bolnica u Srbiji, očekuje se da bar u 30 postoje centri za laparoskopsku kolorektalnu hirurgiju, a zemlje u regionu imaju po jedan, najviše dva ovakva centra. U Engleskoj, čiji model "kopiramo", za četiri godine zastupljenost laparoskopskih operacija kod karcinoma debelog creva povećana je sa pet na 60 odsto.

- Kod nas je laparoskopski od marta prošle godine operisano desetak pacijenata i, da nije formiran ovaj centar, oni bi, s obzirom na to da u KC Niš ova vrsta hirurgije nije zaživela u punom obimu, morali na lečenje u Beograd - kaže za "Novosti" dr Ivica Milosavljević, direktor Opšte bolnice u Zaječaru. - Uz podršku Ministarstva zdravlja i direktora Zdravstvenog centra Zaječar dr Miroslava Stojanovića, obezbedili smo najsavremeniji laparoskopski stub koji omogućava duge operacije u teškim uslovima. Trenutno se edukuje troje naših opštih hirurga, a svih osmoro su deo tima. Bolnica u Zaječaru svrstava se među manje, pa smo otvaranjem ovog centra postigli ono što je zahtev Ministarstva zdravlja - da se smanji upućivanje pacijenata u tercijalne centre.

LAKŠE ZA PACIJENTA

DOKTOR Miljan Ćeranić kaže da se u KCS mesečno uradi oko 20 laparoskopskih operacija karcinoma debelog creva, od kog godišnje oboli oko 4.500, a umre oko 2.500 stanovnika.

- Za ovakvu operaciju, koja je za pacijenta mnogo komfornija od klasične, postoji malo isključivih kontraindikacija, i ako je hirurg vešt, laparoskopski mogu da se operišu svi izuzev pacijenata koji su ranije imali mnogo operacija i onih sa ekstremnom težinom - kaže dr Ćeranić.

вечерње
НОВОСТИ

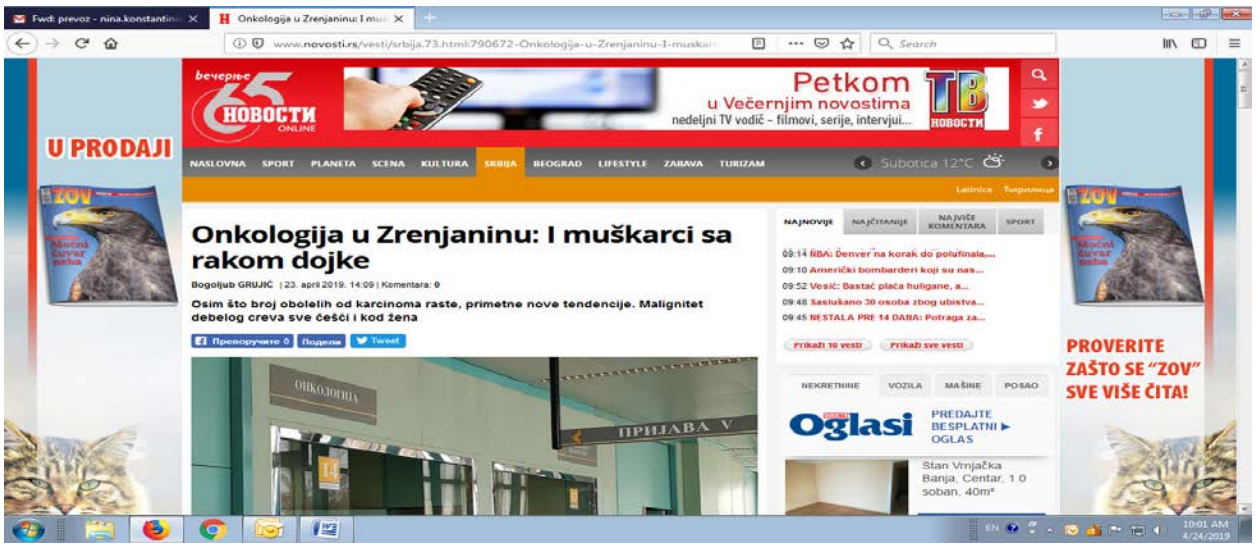

Onkologija u Zrenjaninu: I muškarci sa rakom dojke

Osim što broj obolelih od karcinoma raste, primetne nove tendencije. Malignitet debelog creva sve češći i kod žena

NAČELNICA Onkološkog odeljenja Opšte bolnice "Đorđe Joanović" u Zrenjaninu Ivana Ristić Ujfeljan predočila je da su na ovom odeljenju od 1. januara do 19. aprila ove godine registrovana 142 nova

kartona obolelih od raka, a ono što je karakteristično jeste to da se granica karcinoma dojke znatno pomerila na mlađe osobe.

- Imamo dve dvadesetsedmogodišnjakinje i, ono što je doskora bilo nezamislivo, trojicu muškaraca s karcinomom dojke - upozorila je dr Ristić Ujfeljan. - Tokom 2018, u porastu je bio broj obolelih od karcinoma dojke za 122 nova slučaja, kao i broj obolelih od raka debelog creva i prostate - 130 novih slučajeva, uz plućne karcinome, koji su takođe u porastu.

Načelnica Onkologije iznosi najnovije tendencije da se broj žena i muškaraca obolelih od karcinoma debelog creva sve više izjednačava, dok je ranije to bila tipično muška bolest.

Prema zvaničnim podacima iz bolničkog registra u Zrenjaninu, od februara 2017. do februara 2018. godine zabeležena su 463 slučaja obolevanja od malignih bolesti, dok ih je u periodu od marta 2018. do kraja marta 2019. godine bilo 559, što je jasan pokazatelj znatnog uvećanja broja novoobolelih. U periodu od 1. januara do 31. decembra 2018. godine, prema podacima dr Ivane Ristić Ujfeljan, registrovano je 519 novih slučajeva obolelih od karcinoma, a najviše su bili zastupljeni rak debeleg creva - 138 novih slučajeva, rak dojke - 133, prostate - 39, a zastupljeni su i rak želuca sa 17 registrovanih novih slučajeva, pankreasa 14, bubrega - 11, karcinom mokraćne bešike - 10, testisa - osam, koliko je registrovano i novih bolesnika sa tumorom mozga.

Najzastupljeniji uzroci obolevanja i umiranja od karcinoma gotovo su identični kao i u većini zemalja u razvoju, a prema tim trendovima, u poslednjih nekoliko godina muškarci najviše obolevaju i umiru od raka pluća, debelog creva i prostate, dok je kod žena maligni proces najčešće sa smrtnim ishodom najviše zastupljen na dojci, a sve više na debelom crevu, plućima i grliću materice.

Tačan uzrok obolevanja od raka i dalje je nepoznat, ali se znaju faktori rizika, na koje možemo ili ne možemo uticati. To su genetski faktori, faktori spoljašnje sredine, stila i načina života...

APEL ZA PREVENTIVNE PREGLEDE

SVAKA rano dijagnostikovana maligna bolest ima veliku šansu da bude izlečiva, i zato stoji apel da se osluškuje telo i da svaka promena bude inicijator odlaska kod izabranog lekara i dalju dijagnostiku. Preventivni skrining pregledi kod zdravih osoba se preporučuju jednom godišnje i imaju ogroman značaj u ranom otkrivanju malignih bolesti, poruka je stručnog tima sa Onkološkog odeljenja Opšte bolnice "Đorđe Joanović" u Zrenjaninu.

TIM MALI, ALI UIGRAN

Osim načelnice Onkologije dr Ivane Ristić Ujfeljan, u timu iz Zrenjanina su i dr Ljiljana Lazarević, specijalizanti dr Marija Bačikin, dr Jovana Ilić, dr Mirjana Stojaković i dr Miloš Ristić, vodeća sestra Dunja Lekić, kao i medicinska sestra Dragana Miljanović.

ДНЕВНИК

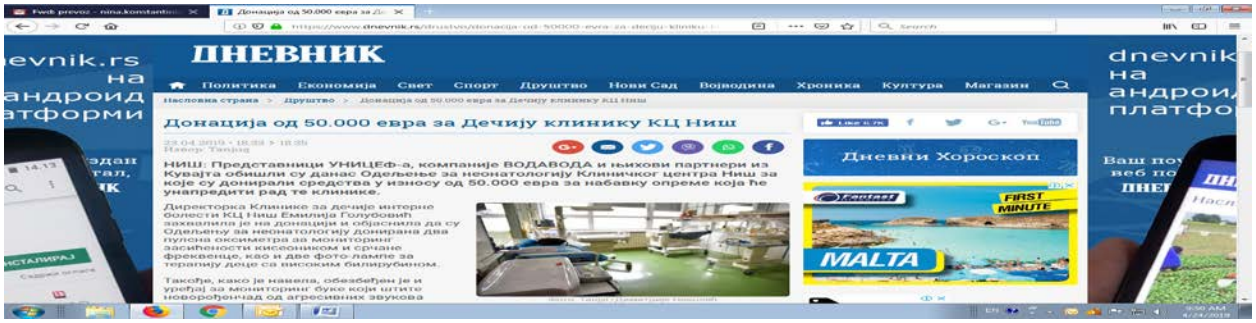

Donacija od 50.000 evra za Dečiju kliniku KC Niš

NIŠ: Predstavnici UNICEF-a, kompanije VODAVODA i njihovi partneri iz Kuvajta obišli su danas Odeljenje za neonatologiju Kliničkog centra Niš za koje su donirali sredstva u iznosu od 50.000 evra za nabavku opreme koja će unaprediti rad te klinike.

Direktorka Klinike za dečije interne bolesti KC Niš Emilija Golubović zahvalila je na donaciji i objasnila da su Odeljenju za neonatologiju donirana dva pulsna oksimetra za monitoring zasićenosti kiseonikom i srčane frekvence, kao i dve foto-lampe za terapiju dece sa visokim bilirubinom.

Takođe, kako je navela, obezbeđen je i uređaj za monitoring buke koji štite novorođenčad od agresivnih zvukova prilikom primene bučne medicinske aparature.

''Nabavljene su i specijalno dizajnirane fotelje koje omogućavaju da majka bude u što bližem kontaktu sa novorođenčetom, a to je veoma bitno za adekvatan razvoj deteta'', navela je Golubović i dodala da je zahvaljujući donaciji renovirano i opremljeno kupatilo.

Pomoćnik direktora KC Niš za hiruršku delatnost Goran Stanojević istakao je da je reč o vrednoj donaciji namenjenoj, pre svega, za unapređenje rada jedinice intenzivne nege i izrazio je nadu da će saradnja sa UNICEF-om i kompanijom VODAVODA biti nastavljena kako bi se poboljšalo lečenje najmlađih pacijenata u toj bolnici.

''Osim opreme za negu tek rođenih beba, neophodna nam je i oprema za lečenje dece starijih uzrasta, a očekujemo da ćemo to postići kroz dalju saradnju sa UNICEF-om, kompanijom Voda voda i drugim kompanija koej su spremne da pomognu ovakvim akcijama'' rekao je Stanojević.

Rukovodilac programa za rani razvoj i zdravstvene programe UNICEF-a Jelena Zejganović Jakovljević istakla je da je cilj donacije da se unaprede uslovi za negu i lečenje najmlađih pacijenata i prevremeno rođenih beba u KC Niš.

Kako je rekla, donirana oprema odnosi se na porodično orijentisanu razvojnu negu i omogućava da Dečija klinika KC Niš uspostavi savremeni koncept brige o novorođenčadi.

''Oprema omogućava da roditelj bude uz svoje tek rođeno dete i pruži mu prvu podršku, da se uspostavi tzv.kontakt ''koža na kožu'', ali i da se smanji uticaj različitih stimulansa koji negativno utiču na dete, kao što su svetlost ili buka u bolnici'', objasnila je Zejganović Jakovljević.

Abdulazis Abdim iz kuvajtske kompanije Caro General Trading, koja je donirala sredstva u saradnji sa kompanijom VODAVODA naglasio je da je to najmanje što su mogli da urade za decu u Srbiji.

''Veoma smo srećni što možemo da pomognemo kao država Kuvajt, a naša želja je da i ostale zemlje u Zalivu učestvuju u sličnim donacijama'', rekao je Abdim.

Direktor kompanije VODAVODA Vojin Đorđević rekao je da su iz kompanije iz Kuvajta, sa kojom poslovno sarađuju, sa oduševljenjem prihvatili predlog da doniraju sredstva za akciju koju sprovodi UNICEF.

''Sa zadovoljstvom su prihvatili da pomognu da se ostvari jedan ovako lep projekat. Uveren sam da će naši partneri iz Kuvajta učiniti još lepih stvari za Srbiju i našu decu'', naveo je Đorđević.

Telegraf

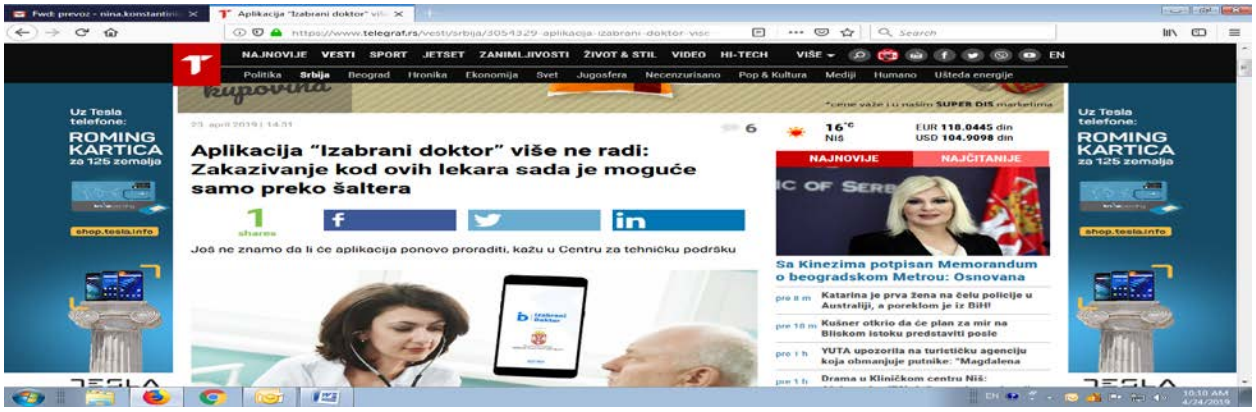

Aplikacija “Izabrani doktor” više ne radi: Zakazivanje kod ovih lekara sada je moguće samo preko šaltera

Još ne znamo da li će aplikacija ponovo proraditi, kažu u Centru za tehničku podršku
Aplikacija “Izabrani doktor” Ministarstva zdravlja, preko koje su građani sa samo nekoliko klikova mogli da zakažu pregled kod lekara opšte prakse i ginekologa, ne radi već 15 dana!

Da stvar bude gora, ne zna se kada će i da li će uopšte ponovo proraditi. Kako za Telegraf.rs objašnjavaju u Centru za tehničku podršku ove aplikacije, problem je prvo bio tehničke prirode, a sada su posredi i drugi razlozi.

- Pre dve nedelje pao je servis RFZO za proveru LBO broja, koji građani unose u aplikaciju kako bi zakazali pregled. Međutim, sada više problem nije tehnički, nije nešto što bi programeri mogli da isprave. U pitanju su neke druge stvari za koje čekamo odgovor od Ministarstva zdravlja. Ne znamo da li će i kada aplikacija ponovo proraditi – odgovaraju u Centru za tehničku podršku aplikacije "Izabrani doktor".

Podsetimo, ovu aplikaciju koristilo je više desetina hiljada ljudi da bi, bez odlaska na šalter, za nekoliko minuta zakazali pregled kod lekara. Aplikacija je funkcionisala tako što pacijent klikne na ime lekara i onda mu izađu slobodni termini kada kod istog može da dođe na pregled.

Kada pacijent potvrdi termin, onda unosi LBO broj i broj sa zadnje strane knjižice. Međutim, poslednjih 15 dana aplikacija svaki uneti LBO broj registruje kao pogrešan i pregled je nemoguće zakazati.

Treba podsetiti i da je aplikacija svojevremen dovedena u pitanje, jer je poverenik za zaštitu informacija Rodoljub Šabić tada navodio da se njome zloupotrebljavaju lični podaci građana. Ipak, lični broj osiguranika (LBO) sam po sebi o nama ništa ništa ne govori, obzirom na to da je to samo nasumičan niz cifara (za razliku od jedinstvenog matičnog broja JMBG koji sadrži gotovo sve važne podataka o nama.

Poverenik je pak podsetio da je korišćenje LBO broja problematično jer svako ko ga posećuje može lako doći do poverljivih podataka. Naveo je primere banaka i osiguravajućih kuća koje su prikupljale LBO brojeve kako bi ih iskoristil za druge potrebe.

Telegraf

Lekari u Novom Pazaru devojci iz stomaka izvadili tumor od 5 kilograma: Moći će normalno da živi, ostane trudna i da rađa

Lekari koji su obavili komplikovan zahvat kažu da nikada ranije nisu videli ništa slično

Na ginekološko akušerskom odeljenju Opšte bolnice Novi Pazar, danas je urađena veoma kompleksna i zahtevna operacija tumora na materici težine 5 kilograma i 100 grama i to kod žene stare samo 35 godina. Po rečima ginekologa dr Dejana Pavlovića iz Narodnog Fronta koji je bio vođa tima koji je izvršio ovu operaciju, ovakvi slučajevi su veoma retki u medicini.

Kako je dr Pavlović istakao, radilo se o pacijentkinji koja se najverovatnije nije zdravstveno redovno kontrolisala ili je tumor izuzetno brzo rastao jer je bio težak 5 kilograma i 100 grama i veličine 30 centimetara. Deo tkiva ovog tumora poslat je na histopatologiju i kada rezultat bude gotov pokazaće da li se radi o malignom ili benignom tumoru i ako bude potrebe za još nekom hiruškom intervencijom opet će se raditi na tome.

Deo tima koji je danas radio ovu operaciju bio je i hirurg dr Enes Zogić. On je naglasio da do sada nije video ovakav slučaj i pojavu i kazao da mu je drago što je bio deo tima koji je spasio jednu mladu ženu.

Kod pacijentkinje su sačuvani i jajnici i materica tako da će, ukoliko bude sve u redu, čemu se svi nadaju, ona moći normalno da živi, ostane trudna i rađa.

Zbog ovakvih slučajeva koji zaista mogu ugroziti zdravlje jedne žene pa čak i odneti život, dr Pavlović apeluje na njih da redovno vrše preventivne preglede i tako na vreme otkriju bilo kakav problem koji se na vreme može rešiti.

Danas

Evropa suočena sa epidemijama malih boginja, rubele, zaušaka

U prethodnim godinama zemlje Evropskog regiona su suočene sa epidemijama malih boginja, rubele, zaušaka koje se javljaju kod osetljive populacije koja nije vakcinisana ili nije vakcinisana na vreme.

Kako zarazne bolesti ne poznaju granice, epidemije se šire iz zemlje u zemlju, saopštio je Batut povodom Nedelje imunizacije u Evropskom regionu SZO od 24. do 30. aprila.

Nedelja imunizacije je godišnji događaj čiji je opšti cilj povećanje obuhvata imunizacijom jačanjem uverenja o potrebi zaštite svakog deteta/osobe od bolesti koje se mogu sprečiti vakcinacijom, sa

posebnim akcentom na decu iz teško dostupnih vulnerabilnih i marginalizovanih grupa, koji je inicirala SZO u oktobru 2005. godine, a u čije obeležavanje se uključila Srbija od početka.

„Imunizacija je jedna od najuspešnijih javnozdravstvenih inicijativa. Imunizacijom se preveniraju bolesti, komplikacije i smrtni ishodi od vakcinama preventabilnih bolesti među kojima su dečija paraliza, difterija, tetanus, veliki kašalj, hepatitis B, morbili, zaušci, rubela, neke vrste zapaljenja pluća, prolivi izazvani rotavirusom i rak grlića materice“, saopštava Batut.

Svake godine se, dodaju, registruje dva do tri miliona smrtnih ishoda od pneumokoknih infekcija, rotavirusnih infekcija, difterije, tetanusa, velikog kašlja, malih boginja kod nevakcinisanih lica, među kojima je najviše dece ispod pet godina života.

Imunizacija je, kako navode, doprinela iskorenjivanju velikih boginja i doprinosi iskorenjivanju dečije paralize.

Prema podacima SZO, ukupan broj prijavljenih slučajeva poliomijelitisa na globalnom nivou u 2018. godini iznosio je 33 u odnosu na 22 koliko je prijavljeno u 2017. godini. Svi slučajevi su izazvani tipom 1 divljeg virusa poliomijelitisa, a poslednji slučajevi izazvani tipom 3 registrovani su 2012. godine.

Polio se endemski i dalje održava u tri zemlje (Pakistan, Avganistan i Nigerija). Tip 2 virusa dečije paralize se ne registruje od 1999. godine u svetu, a od aprila 2016. godine sve zemlje koje u svojim programima imunizacije primenjuju oralnu polio vakcinu isključili su iz dalje primene vakcinu koja sadrži vakcinalni polio virus tip 2.

U 2019. godini navršava se 21 godina od poslednjeg registrovanog autohtonog slučaja dečije paralize izazvanog divljim poliovirusom u Evropskom regionu SZO (Turska 1998.). Sve zemlje regiona stekle su status zemalja bez poliomijelitisa u junu 2002. godine.

Pre uvođenja vakcine protiv malih boginja, koja je u primeni skoro 50 godina, procenjuje se da je godišnje umiralo od ove bolesti oko 2,6 miliona osoba.

U 2017. godini 85 odsto dece u svetu je primilo jednu dozu vakcine protiv malih boginja do svog drugog rođendana, u odnosu na 73 odsto u 2000. godini. U istom periodu je registrovana i redukcija smrtnih ishoda za 85 odsto. Kod jednog deteta od 20 obolelih male boginje izazivaju zapaljenje pluća, a od svakih hiljadu dece koja dobiju male boginje, jedno ili dvoje će umreti.

U prethodnoj godini u Evropskom regionu SZO prijavljeno je 82.596 slučajeva morbila u 47 od 53 zemlje, sa 72 smrtna ishoda, što je najveća zabeležena vrednost u poslednjoj deceniji (15 puta više u odnosu na 2016. godinu, a tri puta u odnosu na 2017. godinu). Najveće epidemije u Evropskom regionu SZO su registrovane u Ukrajini, Ruskoj Federaciji, Rumuniji i Srbiji, a među zemljama EU u Rumuniji, Italiji, Poljskoj i Francuskoj, sa 35 smrtnih ishoda.

Hospitalizovano je 61 odsto obolelih. Do epidemija je došlo zbog pada obuhvata MMR vakcinom u opštoj populaciji, specijalnim populacionim grupama i teritorijama, prekida u snabdevanju vakcinama, kao i nedovoljno osetljivog sistema nadzora.

Epidemije sa 1.000 i više slučajeva su registrovane u sedam od 53 zemlje. To su Ukrajina, Grčka, Gruzija, Francuska, Ruska Federacija, Italija i Srbija. Najveći broj obolelih se registruje u Ukrajini, a najveći broj smrtnih ishoda u Rumuniji (22), a zatim u Ukrajini (15) i Srbiji (14).

Na osnovu podataka Evropske verifikacione komisije za eliminaciju morbila/rubele, zaključno sa 2017. godinom u 43 od 53 zemlje Evropskog regiona SZO prekinuta je transmisija morbila, a u 37 taj prekid traje duže od 36 meseci. Iako se proces eliminacije morbila kontinuirano sprovodi u zemljama EU, i dalje se u oblastima sa niskim obuhvatom registruju epidemije u opštoj populaciji i među zdravstvenim radnicima.

U 2018. godini registrovano je 4.935 slučajeva morbila u Srbiji (stopa incidencije 70,3/100.000), bez teritorije srpskih enklava na Kosovu i Metohiji u kojima je registrovan 141 slučaj. Epidemija je počela u oktobru 2017. godine, najveća je u poslednjih 20 godina i u njoj su posle toliko godina registrovani smrtni ishodi.

Većina obolelih osoba (93%) je bila nevakcinisana, nepotpuno vakcinisana ili sa nepoznatim vakcinalnim statusom. Najviša specifična stopa incidencije je u uzrastu ispod godinu dana života, a potom u uzrastu 1–4 godine i u uzrastu 35–39 godina.

Od ukupnog broja obolelih, 1.659 (33,6%) je bilo hospitalizovano, a komplikacije su registrovane kod 37 odsto obolelih. Od komplikacija najučestalija je bila dijareja koja je registrovana kod 1317 osoba (26,7%), zatim pneumonija kod 485 (9,8%), otitis media kod 18 (0,4%) i encefalitis kod dvoje (0,04%).

U 2018. godini prijavljeno je 14 smrtnih ishoda.

„I dalje je neophodno raditi na osnovnim strategijama prema planu aktivnosti eliminacije morbila: dostizanju i održavanju obuhvata preko 95 odsto u svim administrativnim jedinicama, dostizanju i održavanju indikatora kvaliteta u aktivnom nadzoru i sprovođenju dopunske imunizacije nevakcinisanih i nepotpuno vakcinisanih lica, kako bi se dostigao cilj eliminacije morbila u najmanje pet regiona SZO do kraja 2020. godine“, upozorava Batut.

Dramatičan pad obolevanja od vakcinama preventabilnih bolesti doveo je do toga da se neke zarazne bolesti smatraju delom prošlosti u Evropi. Nasuprot tome, blizu milion osoba u Evropskom regionu SZO nije vakcinisano osnovim vakcinama i bolesti koje se mogu prevenirati vakcinacijom kontinuirano izazivaju obolevanje, komplikacije/ sekvele i čak smrtne ishode.

Poruke Nedelje imunizacije:

- Donosioci odluka treba da kreiraju profesionalni, edukativni i socijalni sistem podjednake dostupnosti vakcina.
- Zdravstveni radnici treba da budu ključni izvor informacija o vakcinama za roditelje. Izgradnjom poverenja u vakcine spašavaju se životi.
- Svaki roditelj treba da igra ključnu ulogu u zaštiti svoje dece izborom da ih vakciniše. Svako dete zaslužuje da bude zaštićeno od vakcinama preventabilnih bolesti.
- Istraživači na polju vakcina spasili su milione života razvojem bezbednih i efikasnih vakcina.
- Radeći na tome da svako dete primi potrebne vakcine bivamo zaslužni za kreiranje budućnosti bez vakcinama preventabilnih bolesti.

- Vakcine štite od bolesti, spašavaju živote i stvaraju osnovu za dug i zdrav život.
- Vakcinacijom protiv zaraznih bolesti ne štite se samo vakcinisani, već i oni oko njih.
- Zahvaljujuću vakcinaciji, broj slučajeva dečije paralize je od 1988. godine redukovan za 99 odsto. Zajedno možemo iskoreniti polio.
- Vakcinacijom protiv infekcije izazvane humanim papiloma virusom (HPV) možemo prevenirati 90 odsto karcinoma grlića materice.
- HPV vakcina u kombinaciji sa skriningom je najefikasnija strategija u prevenciji karcinoma grlića materice.
- Morbile su jedna od najzaraznijih bolesti. Nevakcisana deca ispod pet godina života su u najvećem riziku od obolevanja i komplikacija, uključujući smrtni ishod.
- Rubela infekcija kod trudnica može izazvati pobačaj ili kongenitalne malfomacije ploda. Vakcinacijom u detinjstvu štiti se osoba ceo život.
- Vakcina protiv hepatitisa B je 95 odsto efikasna u prevenciji infekcije, razvoju hronične bolesti i karcinoma jetre uzrokovane hepatitisom B.

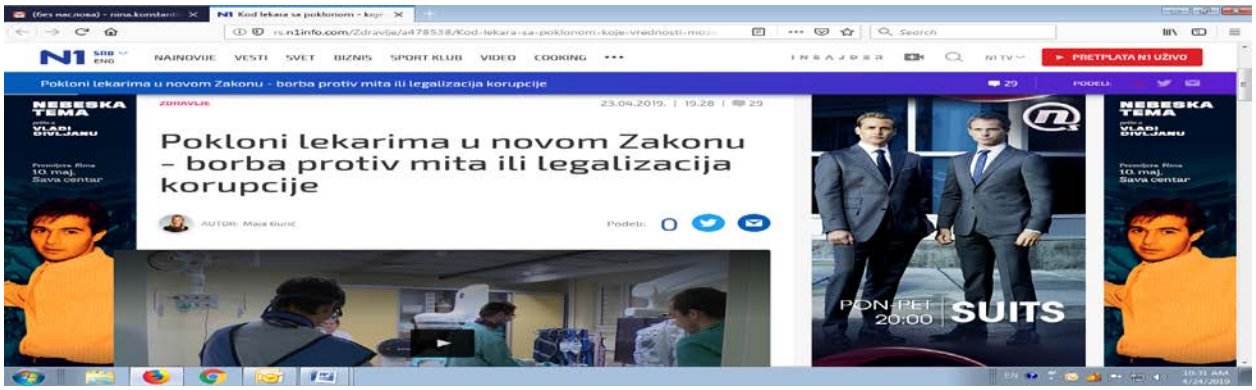

Pokloni lekarima u novom Zakonu - borba protiv mita ili legalizacija korupcije

Srbija je dobila novi Zakon o zdravstvenoj zaštiti, a sa njim stiže i odredba koja je poslednjih dana posebno u fokusu javnosti: koliko vredan poklon pacijent može da da lekaru ili zdravstvenom radniku, a da to nije korupcija?

Nenovčani poklon, ukupne vrednosti jedne neto prosečne plate u Srbiji, od sada se smatra ''poklonom manje vrednosti''. Da li je Zakonom legalizovana korupcija u zdravstvu - kako deo srpske javnosti tumači ove odredbe... ili je Vlada određivanjem vrednosti dozvoljenih poklona želela da korupciji baš stane na put?

Kod lekara sa poklonom do 426 evra - u Srbiji od sada takav čin nije mito i nije korupcija. I to od kada je u Skupštini Srbije, početkom aprila, usvojen Zakon o zdravstevnoj zaštiti, koji kaže: pacijent lekaru može da iskaže "zahvalnost" poklonom manje vrednosti.

A to je nenovčani poklon čija pojedinačna vrednost ne prelazi 5 odsto prosečne plate - 23 evra, a ukupna vrednost nije veća od prosečne neto plate - 426 evra.

"Izuzetno od stava 5. ovog člana, iskazivanje zahvalnosti u vidu poklona manje vrednosti, odnosno reklamnog materijala i uzoraka, koji nije izražen u novcu ili hartijama od vrednosti i čija pojedinačna vrednost ne prelazi 5 odsto, a ukupna vrednost ne prelazi iznos jedne prosečne mesečne plate bez poreza i doprinosa u Republici Srbiji, ne smatra se korupcijom, sukobom interesa, odnosno privatnim interesom, u skladu sa zakonom."

Takva odredba naišla je na oštre kritike dela javnosti, ali u Lekarskoj komori Srbije u novom Zakonu "čitaju" isključivo nameru Vlade da se odlučnije bori protiv korupcije. Za N1 pojašnjavaju da je u pomenutom članu Zakona uvaženo mišljenje Agencije za borbu protiv korupcije, koja je insistirala na jasnom definisanju - do koje vrednosti ide dozvoljeni poklon.

"Mi kao Lekarska komora apsolutno smatramo da nikakav poklon niti bilo kakvo isticanje zahvalnosti u tom smislu nije potrebno, jer kako naš etički kodeks i govori boljitak pacijenta je naša najveća nagrada... Mislim da je ideja da se napravi definitivno razlika u smislu poklona u smislu poklona koji su čokolada, bombonjera i cveće - koji apsolutno nisu potrebni i neophodni i nekih drugih, skupljih i vrednih poklona koji bi mogli da nekoga stave u povoljni položaj u odnosu na neke druge građane", rekao je Milan Dinić, direktor Lekarske komore Srbije.

Iz Lekarske komore Srbije dodaju da novi Zakon prati evropsku praksu kada je reč o poklonima koje je moguće dati lekarima. Iako se i samo Ministarstvo zdravlja poziva na mišljenje Agencije za borbu protiv korupcije, iz Transparentnosti Srbija tvrde da je Zakon, posebno član o poklonima donet nepromišljeno i da je suprotan čak i Krivičnom zakoniku koji definiše korupciju.

"Kao nedostatak sa čisto pravne strane ovog rešenja jeste to što je postavljen limit za te dozvoljene poklone pojedinačni i opšti ali nije rečeno za koji period se taj opšti limit odnosi - da li je to mesec dana, godinu dana, neki drugi period. Stvar je u tome da je Agencija zaista - kako se može videti na njihovom sajtu - predložila da se uvedu ograničenja i pravila o prigodnim i protokolarnim poklonima, ali takođe i to da se uvede evidencija o takvim poklonima...", rekao je Nemanja Nenadić, iz Transparentnosti Srbije.

A u Zakonu se nigde ne navodi kako će se ta evidencija voditi. Zato iz Transparentnosti Srbija pozivaju da se Zakon izmeni. Da li je na delu legalizacija korupcije, kako deo javnosti tumači ove odredbe ili je namera Vlade bila upravo suprotna - iz Ministarstva zdravlja poručuju da su spremi da kroz podzakonska akta Zakon učine boljim.